Danıştay 12. D., E. 2012/7707 K. 2015/4804 T. 15.9.2015

T.C. Danıştay Başkanlığı - 12. Daire
Esas No.: 2012/7707
Karar No.: 2015/4804
Karar tarihi: 15.09.2015
Belgeyi Lexpera'da Görüntüle

haklı beklenti

haklı beklenti

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2012/7707

Karar No : 2015/4804

Temyiz İsteminde Bulunan (Davalı) :

Vekili :

Karşı Taraf (Davacı) :

Vekili :

İstemin Özeti : ... Meslek Yüksekokulu İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği programı mezunu olan davacı tarafından, tarafından yapılan İtfaiye Eri Alım İlanı neticesinde yapmış olduğu başvurunun boy şartını taşımadığından bahisle kabul edilmemesine ilişkin 20.10.2010 tarihli ve 7227-20662 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davada; davacının itfaiyecilik birimlerine memur yetiştiren ... Meslek Yüksek Okulu İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği programına kayıt yaptırdığı dönemde yürürlükte olan 23/08/1985 tarihli ve 18851 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İtfaiye Teşkillerinin Kuruluş, Görev, Eğitim ve Denetim Esaslarına Dair Yönetmeliğinin 8. maddesinde aranan özel şartlar uyarınca itfaiyeci alımı için adayların boylarının en az 1,60 cm olması gerektiği düzenlenmişken, 21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmi Gazete'de yürürlüğe giren Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nde İtfaiye Erliğine atanmak için erkeklerde boy şartının 1,67 cm olması gerektiğinin belirtildiği, davacının ... Belediyesince yapılan itfaiye eri alımı için yaptığı başvuru sırasında yapılan boy ölçümünde ise 1,65 cm boyunda olduğunun tespit edildiği, bu nedenle davacının haklı bir biçimde mezun olduğunda itfaiye eri olma konusunda beklenti içinde olarak itfaiyecilik birimlerine memur yetiştirmek için kurulan meslek yüksek okuluna kayıt yaptırdığı ve o esnada yürürlükte olan yukarıda anılan yönetmelik hükmünde öngörülen boy şartını (1,60 cm) taşıdığı göz önüne alındığında, eski yönetmelik hükümlerinin davacı lehine olması nedeniyle, söz konusu yönetmelikte öngörülen boy şartının davacı açısından itfaiye eri sınavlarına katılmak için haklı bir beklenti teşkil edeceği kuşkusuz olup, yeni Yönetmelikte öngörülen boy şartının dava konusu olayda olduğu gibi üstün kamu yararının da bulunmadığı bir durumda, mezun olduğunda itfaiye eri olma konusunda haklı bir beklenti içinde olan davacı hakkında

uygulanmak istenmesinin idare hukukunun genel ilkelerinden olan haklı beklenti ve idareye güven ilkesini zedeleyici nitelikte olduğu sonucuna varıldığından, dava konusu işlemde hukuka uyarlılık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptali yolunda Kocaeli 1. İdare Mahkemesince verilen 27/03/2012 tarihli ve E:2010/1207, K:2012/241 sayılı kararın temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hâkimi :

Düşüncesi : İdare mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir neden de bulunmadığından temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği düşünüldü:

İdare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür. İdare mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe, hukuk ve usule uygun olup bozulmasını gerektirecek bir sebep de bulunmadığından temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan üzerinde bırakılmasına, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (onbeş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere 15/09/2015 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan Vekili

Üye

Üye

Üye

Üye

(X) AZLIK OYU :

... Meslek Yüksekokulu İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği programı mezunu olan davacının, tarafından yapılan İtfaiye Eri Alım İlanı üzerine yapmış olduğu başvurusunun boy şartını taşımadığından bahisle kabul edilmemesine ilişkin 20.10.2010 tarihli ve 7227-20662 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davada; idare mahkemesince davacının itfaiyecilik birimlerine memur yetiştiren ... Meslek Yüksek Okulu İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği programına kayıt yaptırdığı dönemde yürürlükte olan yönetmelikte aranan boy şartını taşıdığı, eski yönetmelik hükümlerinin davacı lehine olması nedeniyle, söz konusu yönetmelikte öngörülen boy şartının davacı açısından itfaiye eri sınavlarına katılmak için haklı bir beklenti teşkil edeceği, dava konusu işlemin haklı beklenti ve idareye güven ilkesini zedeleyici nitelikte olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle iptaline karar verilmiş ise de;

Haklı beklenti, idarenin ister bir taahhüdüne, isterse uzun süreli bir uygulamasına güvenerek kişilerin kendi çıkarlarına veya lehlerine olan bir sonuca ulaşabilmelerini halihazırda ve ileriye dönük olarak ümit etmeleridir.

Kamu hizmetlerinin süregelen işleyişi içerisindeki hizmetin sunumunda görev alan kamu personelinin, kimi haklı beklentiler içerisinde olması hizmetin gereğidir. İdarenin üstün kamu gücünden kaynaklanan hizmet sunumunda bireylerin hukuka uygun makul beklentileri karşılanabilmeli; idarenin tabi olduğu üst norm kurallarının kendisine tanıdığı takdir yetkisinin kullanımında ise, kamu personelinin haklı beklentileri korunmalı ve zedelenmemesi için önceden gerekli hukuki tedbirler de alınmalıdır.

Bakılan olayda, ... Meslek Yüksekokulu Teknik Programlar Bölümü “İtfaiyecilik ve Yangın Güvenliği Programı” iki yıl süreli önlisans öğrenimini 04,07.2008 tarihinde tamamlayan davacının, ’nın ihtiyacı olan “itfaiye eri” alımı ilanı üzerine 12.10.2010 tarihinde başvuruda bulunduğu, davacının bu başvurusu davalı idarece sınav ilanının yapıldığı tarihte yürürlükte olan 21.10.2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe konulan Belediye İtfaiye Yönetmeliği'nin "İtfaiye erliğine atanma şartları” başlıklı 15. maddesinde; " (1) İtfaiye erliğine atanmak için 657 sayılı Kanunun 48 inci maddesindeki genel şartların yanı sıra;

a) En az lise veya dengi okul mezunu olmak,

b) Sağlık açısından kapalı mekan, dar alan ve yükseklik gibi fobisi olmamak kaydıyla itfaiye teşkilatının çalışma şartlarına uygun olmak,

c) Tartılma ve ölçülme aç karnına, soyunuk ve çıplak ayakla olmak kaydıyla erkeklerde en az 1.67 m, kadınlarda en az 1.60 m boyunda olmak ve boyun 1 m den fazla olan kısmı ile kilosu arasında (+,-) 10 kg. dan fazla fark olmamak,

ç) 25 yaşını doldurmamış olmak,

şartları aranır." düzenlemelerine yer verildiğinden;

Erkekler için aranan 1,67 boy şartını taşımadığı ve kendisinin 1,65 olduğu gerekçesiyle reddedilmiş olup, davacının gerek başvuru yaptığı gerekse sınavın yapıldığı tarihte yürürlükte olan yönetmeliğin 15. maddesinde öngörülen sınav ilanında belirtilen şartlardan biri olan boy şartını taşımadığı açıktır.

Öte yandan, Yukarıda anılan yönetmeliğin "Yürürlükten kaldırılan yönetmelik" başlıklı 49 maddesinde "(1) 23/8/1985 tarihli ve 18851 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İtfaiye Teşkillerinin Kuruluş, Görev, Eğitim ve Denetim Esaslarına Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır." hükmüne yer verilerek; bu yönetmelik anılan yönetmeliğin yayımı tarihi olan 21.10.2006 tarihi itibariyle yürürlükten kaldırılmış olduğundan, davacının sadece Meslek Yüksek Okuluna kayıt yaptırdığı tarihte yürürlükte olan yönetmelik hükümlerine göre boy şartını taşıdığı ve bu nedenle haklı beklenti içerisinde olduğu şeklinde yorumlanamayacağı gibi; davalı idarenin ihtiyacı olan “itfaiye eri” alımına ilişkin yasal düzenlemeyi davacının isteklerine, bir başka ifadeyle öğrenim süresine göre düzenlemesinden de söz edilemeyeceğinden, dava konusu işlemde hukuka aykırılık, idare mahkemesi kararında ise hukuki isabet bulunmadığından, belirtilen gerekçelerle bozulması gerektiği görüşüyle onanmasına ilişkin çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Üye

Üye

T.C.

DANIŞTAY

10. DAİRE

E. 2007/5427

K. 2011/2289

T. 14.6.2011

• SERTİFİKALI TOHUM VE FİDAN DESTEĞİ (Tazminat Davası - Ekolojik Bölgesi Dışında Gemlik Türü Zeytin Fidanı İle Bahçe Tesisinin Desteklenmesine Devam Edilmesinin Hukuken Kabul Edilebilir Nedenleri Bulunmadığı)

• GEMLİK TÜRÜ ZEYTİN FİDANI (Destekleme Ödemesinin Düşürülmesi Hakkında Açılan Tazminat Davası - Ekolojik Bölgesi İçinde Gemlik Türü Zeytin Fidanı İle Bahçe Tesisinin Diğer Türlerden Farklı Olarak Desteklenmesine Devam Edilmesinin Hukuken Kabul Edilebilir Nedenleri Bulunmadığı)

• EKOLOJİK BÖLGESİ DIŞINDA GEMLİK TÜRÜ ZEYTİN FİDANI İLE BAHÇE TESİSİ (Destekleme Ödemesinin Düşürülmesi Hakkında Açılan Tazminat Davası - Desteklenmesine Devam Edilmeyeceği)

• DESTEKLEME ÖDEMESİNİN MİKTARI (Ekolojik Bölgesi Dışında Gemlik Türü Zeytin Fidanı İle Bahçe Tesisi Nedeniyle Dekar Başına 250 TL Ödeme Yapılacağı)

4733/m.7

Sertifikalı Tohumluk Kullanımı ve Sertifikalı Meyve/Asma Fidanı/Çilek Fidesi ile Kapama Bağ/Bahçe Tesisi Desteklemeleri Hakkında 2006/19 sayılı Tebliğ

ÖZET : Dava, Gemlik türü zeytin fidanı destekleme ödemesinin dekar başına belirtilen fiyata düşürülmesi hakkında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün "Sertifikalı Tohum ve Fidan Desteği" konulu Genelgesinin iptali ile uğranıldığı ileri sürülen zararın yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır. Davalı idarenin ortaya koyduğu bilimsel nedenler karşısında, ekolojik bölgesi dışında Gemlik türü zeytin fidanı ile bahçe tesisinin desteklenmesine devam edilmesinin, buna karşılık ekolojik bölgesi içinde Gemlik türü zeytin fidanı ile bahçe tesisinin, diğer türlerden farklı olarak, dekar başına ödenerek

desteklenmesinin haklı ve hukuken kabul edilebilir nedenleri bulunmadığı gibi, bu durumun bilimsel gerekleri de ortaya konulmadığından, dava konusu düzenlemede ekolojik bölgesi içinde zeytin fidanı ile bahçe tesis edenler yönünden kamu yararı ve hizmet gereklerine uyarlık bulunmamaktadır.

Uyuşmazlığın, ekolojik bölgesi dışında Gemlik türü zeytin fidanı ile bahçe tesisi nedeniyle davacının yararlanacağı destekleme ödemesinin miktarına ilişkin kısmına gelince; aranan diğer koşulların varlığı durumunda davacının dekar başına 250 TL destekleme ödemesinden yararlandırılmasının 2006/19 sayılı Tebliğin ve davalı idarenin dekar başına ödeme tutarını ve dönemini belirleyen işleminin gereği olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

İstemin Özeti : Gemlik türü zeytin fidanı destekleme ödemesinin dekar başına 250 TL üzerinden 45 TL'ye düşürülmesi hakkında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün "Sertifikalı Tohum ve Fidan Desteği" konulu 27.2.2007 tarih ve 07-029 sayılı Bakan Onayı ile 28.02.2007 tarih ve 2007/4 sayılı Genelgesinin; çiftçiler tarafından dekar başına 250 TL ödeneceği hakkındaki yürürlükten kaldırılan Genelgeye güvenerek gemlik türü zeytin fidanı dikimi yapıldığı, değişiklikten önce dikim yapanların hakkını korumaması yönünden hukuka aykırı olduğu, Adana ili Ceyhan İlçesinin gemlik türü zeytin fidanının ekolojisine uygun olduğu ve bu nedenle dikiminin bölgede yaygınlaştığı ileri sürülerek iptali ve uğranıldığı ileri sürülen 21.525 TL zararın yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : 2006 yılında gemlik türü zeytin fidanı ile bahçe tesisinde dekar başına 250 TL destekleme verildiği; ancak 2006 yılında gemlik türü zeytinin ekolojik bölgesi dışında dikiminin çok yapıldığının tespiti üzerine, ekolojik bölge dışında dikim yapılması sofralık gemlik zeytini kalitesinin azalmasına neden olacağı; ayrıca gemlik zeytini sofralık zeytin türünden olduğu için ekolojik bölgesi dışında çok fazla yayılması gelecek yıllarda çeşit bazında ürün fazlasına neden olacağı ve dengesiz üretim sonucunda yağlık zeytin üretiminde gerilemeye ve zeytinyağı kalitesinde düşüşe neden olacağından, bu tür olumsuzlukların ortadan kaldırılması amacıyla yapılan düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi: Sevil Mehel Telli

Düşüncesi : Dava, gemlik türü zeytin fidanı destekleme ödemesinin dekar başına 250 TL üzerinden 45 TL'ye düşürülmesi hakkında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün "Sertifikalı Tohum ve Fidan Desteği" konulu 27.2.2007 tarih ve 07-029 sayılı Bakan Onayı ile 28.02.2007 tarih ve 2007/4 sayılı Genelgesinin iptali ve uğranıldığı

ileri sürülen 21.525 TL zararın yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istenilmektedir.

İdareler, kendi görev alanlarını ilgilendiren yasa ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla düzenleme yaparken, önceki düzenlemeler kapsamında kişilerin kazanılmış haklarını ve haklı beklentilerini korumak zorunda olup; bu durum, hukuk güvenliği ilkesinin bir gereğidir.

Bu itibarla, dava konusu düzenlemeler ile daha önce yayımlanan Genelge kapsamında destekten yararlanmak amacıyla başvuruda bulunan ve bu konuda haklı beklenti içerisinde olan üreticilerin haklarını koruyucu ve gözetici biçimde düzenleme yapılması gerekirken, dava konusu Genelgeden önce başvuranların hakkını koruyucu nitelikte düzenlemeye yer verilmemesi nedeniyle hukuk güvenliğini zedeleyici nitelikte yapılan düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Davalı idarece, 2006 yılı Genelgesi kapsamında idareye başvuran davacıya bu Genelge uyarınca yeniden hesaplanacak destekleme miktarının ödenmesi gerektiğinden, tazminat istemi hakkında bu aşamada karar verilmesine yer bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle, dava konusu Genelge ile Bakan olurunun iptali ve tazminat istemi yönünden karar verilmesine yer olmadığı yolunda karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Yalçın Macar

Düşüncesi : Dava, Gemlik türü zeytinin ekolojisi dışında yaygınlaştırılması nedeniyle, bu türün sertifikalı fidanıyla bahçe tesisinde destekleme tutarının dekar başına 250 TL'ndan 45 TL'na düşürülmesi yolundaki 27.2.2007 günlü, 29 sayılı Bakan "Olur"u ile 2007/4 sayılı Sertifikalı Tohum ve Fidan Desteği Genelgesi'nin iptali ve yeniden belirlenen destekleme tutarı nedeniyle yoksun kalındığı öne sürülen 21.525 TL destekleme ödemesinin tazmini istemiyle açılmıştır.

4733 sayılı Yasa'nın dava konusu düzenlemelerin tesis edildiği tarihte yürürlükte bulunan 7. maddesinde, tarımsal destekleme politikaları çerçevesinde doğrudan bütçeden veya uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynaklardan, doğrudan ve/veya dolaylı olarak yapılacak her türlü ödemelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmış; Bakanlar Kurulu'nun 28.3.2005 günlü, 2005/8629 sayılı Kararıyla yürürlüğe konulan "Ulusal Tarım Stratejisi Doğrultusunda Tarımsal Destekleme Ödemelerine ve Sürdürülebilir Çiftçi Kayıt Sisteminin Geliştirilmesine İlişkin Karar"ın 2006/10243 sayılı Karar ile değişik 1., 3. ve

8. maddeleriyle, bitkisel üretim faaliyetinde bulunan çiftçilere, doğrudan gelir desteği ödenmesi, ödemelerin üretim faaliyetini ve bu faaliyeti yapan çiftçiyi tespit edecek belgelere dayandırılması, doğrudan gelir desteği ödemesi yapılan arazilerde toprak analizi, organik tarım gibi teknoloji kullanımı ve çevre koruma önceliklerine göre dekar başına ilave ödemeler yapılabilmesinin yanı sıra sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde kaliteye, teknoloji kullanımına ve çevre koruma önceliklerine göre bitkisel üretim faaliyetinde sertifikalı tohum ve/veya sertifikalı fidan kullanan çiftçilere dekar başına destekleme ödemesi yapılabilmesi öngörülmüş; öte yandan bu Kararın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelik ve tebliğler tarafından belirleneceği ifade edilmiştir.

Böylece, gerek 4733 sayılı Yasa'nın 7. maddesi, gerek "Ulusal Tarım Stratejisi Doğrultusunda Tarımsal Destekleme Ödemelerine ve Sürdürülebilir Çiftçi Kayıt Sisteminin Geliştirilmesine İlişkin Karar" ile davalı idareye, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği, kaliteli üretimin artırılması, üretimde teknolojinin kullanımının yaygınlaştırılması, çevrenin korunması ölçütlerini gözeterek, hangi türlerde bitkisel üretim için sertifikalı tohum veya fidan kullanımının özendirilerek, teşvik edilmesi ve bunu sağlamak için yapılacak destekleme ödemesinin tutarını, desteklemeden yararlanmanın yöntemini belirlemek konusunda yetki verildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu çerçevede 10.05.2006 günlü, 26164 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan Sertifikalı Tohumluk Kullanımı ve Sertifikalı Meyve/Asma Fidanı/Çilek Fidesi ile Kapama Bağ/Bahçe Tesisi Desteklemeleri Hakkında 2006/19 sayılı Tebliğ ile sertifikalı tohumluk/fidan/fide kullanılarak kapama bağ veya bahçe kurulması nedeniyle desteklemeden yararlanılmasının yöntemi açıklanmış; çiftçilere dekar başına yapılacak destekleme miktarlarının "her yıl" Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından belirlenmesi öngörülmüş; diğer yandan destekleme ödemesinden yararlanılması 2006 yılı yazlık ekim/dikimleri için 10.5.2006-7.7.2006, 2006 yılı güz ve 2007 yılı yaz ekim dikimleri için 16.10.2006-6.7.2007 tarihleri arasında başvuruda bulunması koşuluna bağlanmıştır. Buna göre, Bakanlık tarafından ilk defa açıklanacak olan destekleme tutarlarının 2006 yılı dikimlerini kapsayacağı açıktır. Nitekim desteklenecek ürün türleri ve destekleme miktarları 10.5.2006 tarihinde belirlenerek, davalı idarenin aynı günlü yazısıyla tüm valiliklere duyurulmuş; 2006 yılında sertifikalı zeytin fidanıyla kapama bahçe tesisinde dekar başına 250 TL destekleme ödemesi yapılacağı açıklanmıştır. Öte yandan 15.2.2007 günlü Resmi Gazete'de yayımlanan 2007/15 sayılı Tebliğ ile sertifikalı fidan ve fide ile yeni tesis kurarak destekten yararlanacak üreticilerin kullanacağı sertifikalı tür ve çeşitlerin araştırma kuruluşlarınca düzenlenmiş olan "çeşit tavsiye listesi"ne ve üretimine ihtiyaç duyulanlara göre Bakanlıkça belirlenmesi öngörülmüş; ayrıca 2007 yılı güzlük ekim/dikimleri için

başvuruların 1.10.2007 tarihinden itibaren 31.12.2007 tarihi mesai bitimine kadar yapılması istenilmiştir.

Dava konusu Genelgeyle, Gemlik türü zeytinin bilinen ekolojik bölgeleri dışında dikilmesinin bu tür zeytinin sofralık değerini düşürdüğü gibi, yağlık olarak işlenmesi halinde kalite ve kantite kayıplarına neden olduğunun anlaşıldığı noktasından hareketle, Gemlik çeşidi fidan ile bahçe tesisinde destekleme tutarı, 2006 yılı dikimleri ayrık tutularak, 2007 yılı için 45 TL'na indirilmiştir. Davalı idarenin her yıl için destekleme miktarını ve desteklenecek ürün türlerini sertifikalı tür ve çeşitlerin araştırma kuruluşlarınca düzenlenmiş olan çeşit tavsiye listesine ve üretimine ihtiyaç duyulanlara göre belirleme yetkisine sahip olması karşısında, ortaya koyduğu gerekçelere dayanarak ekolojik bölgesi dışında Gemlik türü zeytin fidanı ile bahçe tesisinde destekleme miktarını ayrıca belirlemesinde hukuka ve dayanılan düzenlemelere aykırı bir yön bulunmamaktadır. Bununla birlikte, getirilen düzenleme ekolojik bölgesi içinde Gemlik türü zeytin fidanı ile bahçe tesisinde de destekleme miktarının dekar başına 45 TL olarak uygulanmasına yol açmaktadır. Oysa davalı idarenin ortaya koyduğu bilimsel nedenler karşısında, ekolojik bölgesi dışında Gemlik türü zeytin fidanı ile bahçe tesisinin desteklenmesine devam edilmesinin, buna karşılık ekolojik bölgesi içinde Gemlik türü zeytin fidanı ile bahçe tesisinin, diğer türlerden farklı olarak, dekar başına 250 TL yerine 45 TL ödenerek desteklenmesinin haklı ve hukuken kabul edilebilir nedenleri bulunmadığı gibi, bu durumun bilimsel gerekleri de ortaya konulmadığından, dava konusu düzenlemede ekolojik bölgesi içinde Gemlik türü zeytin fidanı ile bahçe tesis edenler yönünden kamu yararı ve hizmet gereklerine uyarlık bulunmamaktadır.

Uyuşmazlığın, ekolojik bölgesi dışında Gemlik türü zeytin fidanı ile bahçe tesisi nedeniyle davacının yararlanacağı destekleme ödemesinin miktarına ilişkin kısmına gelince; yukarıda açıklandığı üzere, 2006 yılında setifikalı zeytin fidanıyla kapama bahçe tesisinde dekar başına 250 TL destekleme ödemesi yapılacağında tartışma yoktur. Dava dosyasında bulunan 12.4.2007 günlü "Sertifikalı Fidan ve Tohumluk Desteklemesi Arazi Tespit Tutanağı"nı ile 105.468 m2 alanda dikimi yapılan 2800 adet zeytin fidanının bir yaşında olduğunun saptandığı, zeytin fidanlarının Aralık ayının başından ve Mart ayının sonuna kadar dikiminin yapılması gerekliliği de dikkate alındığında, 2006 yılı güz döneminde bahçe tesis edilmesi nedeniyle ve dekar başına destekleme ödemesinin 45 TL'na indirilmesinden önce 19.2.2007 tarihinde desteklemeden yararlanmak için başvuruda bulunulduğu anlaşılmaktadır. Bu haliyle aranan diğer koşulların varlığı durumunda davacının dekar başına 250 TL destekleme ödemesinden yararlandırılmasının 2006/19 sayılı Tebliğin ve davalı idarenin dekar başına ödeme tutarını ve dönemini belirleyen 10.5.2006 günlü işleminin gereği olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemlerin, ekolojik bölgesi içinde Gemlik türü zeytin fidanı ile bahçe tesis edenler yönünden iptali; aranan diğer koşulları taşıdığının belirlenmesi durumunda, dekar başına 250 TL üzerinden hesaplanacak destekleme tutarının 2006/19 sayılı Tebliğe göre ödeneceği tarihten itibaren hesaplanacak yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüşüldü:

KARAR : Dava, Gemlik türü zeytin fidanı destekleme ödemesinin dekar başına 250 TL üzerinden 45 TL'ye düşürülmesi hakkında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün "Sertifikalı Tohum ve Fidan Desteği" konulu 27.2.2007 tarih ve 07-029 sayılı Bakan Oluru ile 28.2.2007 tarih ve 2007/4 sayılı Genelgesinin iptali ile uğranıldığı ileri sürülen 21.525 TL zararın yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

İşlem tarihinde yürürlükte olan 4733 sayılı Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 7. maddesinde, tarımsal destekleme politikaları çerçevesinde doğrudan bütçeden veya uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynaklardan, doğrudan ve/veya dolaylı olarak yapılacak her türlü ödemelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu'nun yetkili olacağı düzenlenmiştir.

2005/8629 sayılı Ulusal Tarım Stratejisi Doğrultusunda Tarımsal Destek Ödemelerine ve Sürdürülebilir Çiftçi Kayıt Sisteminin Geliştirilmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararının 1. maddesinde, "Bitkisel üretim faaliyetinde bulunan çiftçilere, doğrudan gelir desteği ödenir. Ödemeler, üretim faaliyetini ve bu faaliyeti yapan çiftçiyi tespit edecek belgelere dayandırılır. Doğrudan gelir desteği ödemesi yapılan arazilerde, sertifikalı tohumluk kullanımı, toprak analizi, arazi toplulaştırması gibi teknoloji kullanımı ve çevre koruma önceliklerine göre dekar başına ilave ödemeler yapılabilir.", 8. maddesinde "Bu Kararın yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelik ve tebliğlerle belirlenir." kuralına yer verilmiştir.

2006/10243 sayılı Ulusal Tarım Stratejisi Doğrultusunda Tarımsal Destek Ödemelerine ve Sürdürülebilir Çiftçi Kayıt Sisteminin Geliştirilmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararının 2. maddesinde ise, 2005/8629 sayılı Kararın 3. maddesinin "Sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde kaliteye, teknoloji kullanımına ve çevre koruma önceliklerine göre bitkisel üretim faaliyetinde sertifikalı tohum ve/veya

sertifikalı fidan kullanan çiftçilere dekar başına destekleme ödemesi yapılabilir." şeklinde değiştirildiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen düzenlemeler uyarınca 10.5.2006 tarih ve 26164 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sertifikalı Tohumluk Kullanımı ve Sertifikalı Meyve/Asma Fidanı/Çilek Fidesi ile Kapama Bağ/Bahçe Tesisi Desteklemeleri Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2006/19)"in 5. maddesinde, ödemelerin, bu Tebliğde belirtilen usul ve esaslara göre, yurt içinde üretilip sertifikalandırılan, sertifikalı fidan/fide kullanarak; en az 5 dekar bodur ve yarı bodur meyve fidanları ile kapama bahçe, en az 10 dekar diğer meyve/asma fidanları ile kapama bağ ve bahçe ve en az 3 dekar çilek fidesi ile çilek bahçesi tesis eden çiftçilere yapılacağı; 6. maddesinde, bu Tebliğin 5. maddesinde belirtilen türlerin sertifikalı tohumluklarını kullanarak ekim/dikim yapan çiftçilere dekar başına yapılacak destekleme miktarlarının her yıl Bakanlıkça belirleneceği; 7. maddesinde , 2006 yılı yazlık ekim/dikim için başvuruların bu Tebliğin yayımlanmasından itibaren 7.7.2006 tarihi mesai saati bitimine kadar, 2006 yılı güzlük ekim/dikimleri ve 2007 yılı yazlık ekim/dikimleri için başvuruların ise 16.10.2006 tarihinden 6.7.2007 tarihi mesai bitimine kadar il/ilçe müdürlüklerine yapılması gerektiği kuralı yer almıştır.

Hukukun üstünlüğünün egemen olduğu bir devlette hukuk güvenliğinin sağlanması hukuk devleti ilkesinin yerine getirilmesi zorunlu koşullardandır. Yapılan düzenlemelerde istikrar, belirlilik ve öngörülebilirlik göz önünde bulundurularak hukuki güvenlik sağlanır. Bireyin insan olarak varlığının korunmasını amaçlayan hukuk devletinde vatandaşların hukuk güvenliğinin sağlanması zorunludur. Devlet açık ve belirgin hukuk kurallarını yürürlüğe koyarak bunları uyguladığı zaman hukuk güvenliği sağlanır.

Haklı beklenti, yönetimin bir düzenleyici işlemine veya bir taahhüdüne veyahutta uzun süren bir uygulamasına güvenerek olsun, bireylerin çıkarlarına ya da lehlerine olan bir sonuca ulaşabileceklerini ümit etmeleridir.

İdareler, kendi görev alanlarını ilgilendiren yasa ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, her zaman yönetmelik, tebliğ, genelge çıkarabilme ve bu düzenlemelerle, değişen koşullar dikkate alınarak, daha önceki düzenlemeler ile doğmuş bulunan objektif hukuki durumları, ileriye yönelik olarak yürürlükten kaldırma yetkisine sahip bulunmaktadırlar. Ancak idareler, bu konudaki yetkilerini kullanırken önceki düzenlemeler kapsamında kişilerin kazanılmış haklarını ve haklı beklentilerini korumak zorundadırlar. Bu durum, hukuk güvenliğinin ve hukuki istikrarın sağlaması açısından vazgeçilmez niteliktedir.

Dosyanın incelenmesinden; 10.05.2006 tarih ve 2560 sayılı Bakan Onayı ile sertifikalı zeytin fidanı dikimi için tür ayrımı yapılmaksızın dekar başına 250 TL destekleme yapılmasına karar verildiği; ancak zeytinde gemlik çeşidinin ekolojisi dışında yaygınlaşması nedeniyle 27.2.2007 tarihli Bakan onayı ile gemlik türü zeytin dışındaki zeytin fidanları için dekar başına destekleme miktarı 250 TL olarak ödenmesine devam edilirken, gemlik türü zeytin fidanı dikiminde dekar başına destekleme miktarının 250 TL'den 45TL'ye düşürüldüğü, bu hususun 28.2.2007 tarih ve 2007/4 sayılı Genelge ile duyurulduğu; davacının Adana ili, Ceyhan ilçesinde bulunan arazisine 2006 yılının Aralık ayı içinde gemlik türü zeytin fidanı diktikten sonra, 19.2.2007 tarihinde desteklemeden yararlanmak üzere idareye başvurduğu; 12.04.2007 tarihinde davacının arazisi üzerinde 2800 adet zeytin fidanının dikilmiş olduğunun tespit edildiği; ancak davacıya destekleme ödemesinin yapılmaması nedeniyle, 10.07.2007 tarihinde dekar başına 250 TL'den ödeme yapılması yolunda yapılan başvurunun reddi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Davalı idarenin, tarım politikaları ile gıda güvencesi ve güvenliğinin güçlendirilmesi amacı dikkate alınmak suretiyle, çiftçilere hangi ürünler ve tarımsal faaliyetler nedeniyle destekleme yapılacağını ve ödenecek destekleme miktarını belirleme yetkisi bulunmaktadır. Bu kapsamda, davalı idarece ödenecek destekleme miktarlarının artırılması, azaltılması veya tamamen desteklemenin kaldırılması da mümkündür. Ancak, davalı idare bu düzenlemeleri yaparken ilgililerin haklarını ihlal etmeksizin haklı beklentilerini koruyucu düzenleme yapmakla yükümlüdür.

Dava konusu düzenlemeden önce yayımlanan 2006 yılı Genelgesi kapsamında dekar başına 250 TL olan destekleme miktarının, tarım politikaları ile gıda güvenliği ve kalitesi dikkate alınarak dava konusu düzenleme ile dekar başına 45 TL'ye düşürülmesi konusunda davalı idarenin yetkisi olmakla birlikte, önceki Genelge kapsamında destekten yararlanmak amacıyla başvuruda bulunan ve bu konuda haklı beklenti içerisinde olan çiftçilerin haklarını koruyucu ve gözetici biçimde düzenleme yapılması gerekmektedir. Bu yönüyle dava konusu düzenleme ile üreticilere ödenecek destekleme miktarları üreticilerin haklı beklentilerinin karşılanması amacıyla dikim tarihi esas alınmak suretiyle, daha önceki Genelge kapsamında dikim yapan çiftçilerin hakkını koruyacak nitelikte düzenleme yapılmadığından, dava konusu Genelge ve Bakan onayındaki hukuk güvenliğini zedeleyici nitelikteki eksik düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Davacının uğradığını ileri sürdüğü 21.525 TL zararın yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemi yönünden;

Davacı, 2006 yılı Genelgesinin yürürlükte olduğu tarihte bu Genelge ile getirilen düzenlemeye güvenerek 2006 yılının Aralık ayı içinde gemlik türü zeytin fidanı diktikten sonra, 19.02.2007 tarihinde desteklemeden yararlanmak üzere idareye başvurmuştur. Davacıya, gemlik türü zeytin fidanını diktiği ve idareye başvurduğu tarih itibariyle yürürlükte bulunan 2006 yılı Genelgesi uyarınca dekar başına 250 TL üzerinden ödeme yapılması gerekmektedir.

Bu durumda, davalı idarece davacının hak ettiği destekleme miktarı yeniden hesaplanarak ödeme yapılacağından, tazminat istemi yönünden bu aşamada karar verilmesine yer bulunmamaktadır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün "Sertifikalı Tohum ve Fidan Desteği" konulu 27.02.2007 tarih ve 07-029 sayılı Bakan Oluru ile 28.2.2007 tarih ve 2007/4 sayılı Genelgesinin eksik düzenleme nedeniyle iptaline, tazminat istemi yönünden karar verilmesine yer olmadığına, aşağıda dökümü yapılan 77,20 TL yargılama giderlerinin ve kararın verildiği tarihte yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.100 TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin isteği halinde davacıya iadesine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 48. maddesi uyarınca, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde İdari Dava Daireleri Kuruluna temyizen başvurulabileceğinin taraflara duyurulmasına, 14.06.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.